

Reguleringsmyndigheten for energi (RME)
v/ Velaug Amalie Mook og Torfinn Jonassen
Postboks 5091, Majorstua
0301 Oslo

Hark Technologies AS
Jarleveien 4
7041 Trondheim

Dato: 2020-05-22

Høringsinnspill til forslag til endringer i utformingen av nettleien

Innledning

Det vises til høringsdokumentet 01/2020, med forslag til endringer i utformingen av nettleien.

Hark Technologies AS støtter RMEs planer om endring i tariffene i distribusjonsnett. Det er gjort et godt grunnarbeid av RME som utdyper hvorfor en endring av tariffene bør på plass for å sørge for at nettleien gjenspeiler kostnadsfordelingen i nettet. Dette er vi helt enige i.

Det vi ønsker å bidra med i dette innspillet er konstruktive tilbakemeldinger for å lette arbeidet til RME med den endelige utformingen av nettleien. Vi vil gi innspill på de punktene RME har bedt om innspill på, og komme med en oppsummering til slutt.

Svar på forespørsler om innspill

Innspill til om det er hensiktsmessig at nettselskapene får vurdere egne modeller (3.1.2)

Det kan være store forskjeller i nettet til de ulike nettselskapene. Vi mener derfor at er hensiktsmessig at ikke alle blir tvunget til å ha samme modell. Det er imidlertid viktig at det ikke gis helt fritt spillerom, da dette vil gjøre det komplisert for alle som må forholde seg til flere modeller samtidig, eksempelvis strømselskaper med kunder i ulike nettområder, sluttbrukere med hytte eller flere boliger i forskjellige nettområder, og utstyrsleverandører med kunder over hele landet.

Vi mener det burde lages en felles modell som settes som en standard av RME, og som alle må følge. Dette vil også forenkle prosessen med å lage et standard API for uthenting av

tariffinformasjonen. Modellen kan bygges opp med flere ledd, der nettselskapene kan prise de ulike leddene i modellen forskjellig. Dvs. at RME setter rammene, og nettselskapene kan tilpasse sine modeller innenfor disse.

I avsnittet som følger kommer vi med et eksempel på hvordan en slik standard kan settes og modelleres av RME. Videre går vi inn på hva vi mener om de ulike modellene som allerede er foreslått, og forklarer hvorfor vi mener effektleddet bør gjøres obligatorisk.

Innspill til standardisert grensesnitt for utveksling av tariffinformasjon (3.5.2.1)

Vi stiller oss positive til at det settes opp en felles løsning for å lagre og hente ut informasjon om en kundes tariff. Det vil lette arbeidet for nettselskapene, da de både får en standard å forholde seg til, og en ferdig løsning for å gi sine kunder tilgang til tariffene. Da kan nettselskapene heller fokusere på å tilpasse tariffen til sitt nett.

Det er viktig at plattformen som lagrer tariffene for hver enkelt kunde gir kundene mulighet til selv å hente ut tariffene, men også til å gi andre aktører tilgang til sin tariff. Uten dette vil det bli svært vanskelig for kunder å søke hjelp til å tilpasse sitt effektforbruk til tariffene. Siden Elhub er en plattform som allerede har slik funksjonalitet på plass, ser vi på det som en fornuftig løsning å benytte denne plattformen til dette. En forutsetning vil likevel være at det ikke blir uforholdsmessig dyrt å hente ut tariffene fra systemet, da dette er data som kundene må ha krav på å få tilnærmet kostnadsfritt, fordi de ikke vil kunne tilpasse sitt effektforbruk uten disse.

For å i det hele tatt kunne samle tariffene i ett enkelt system er det nødvendig å definere en modell som tillater nettselskapene å tilpasse tariffene til sitt nett ved å justere noen få parametre. Det vil lette arbeidet både for nettselskapene og for kundene og aktører de måtte ønske å søke hjelp fra. Nedenfor viser vi et eksempel på hvordan en slik modell kan settes opp.

Forslag til én modell for tariff

For å illustrere hvordan en modell kan se ut, kan man ta utgangspunkt i tabell A.1 (s. 75) i høringsdokumentet, som viser priser for de ulike måtene å utforme nettleien. Der ser man at alle tariffene har 3 ledd:

- Energiledd
- Effektledd
- Fastledd

Legger man på utregninger for disse får man følgende:

$$\text{Energiledd} = \text{energipris} \cdot \text{forbruk}$$

$$\text{Effektledd} = \text{effektpris}_{\text{Abonnert}} \cdot \text{overforbruk} + \text{effektpris}_{\text{Målt effekt}} \cdot \text{forbruk}$$

$$\text{Fastledd} = \text{fastpris} + \text{effekt}_{\text{Abonnert}} \cdot \text{kW-pris}_{\text{Abonnert effekt}} + \text{effekt}_{\text{Sikring}} \cdot \text{kW-pris}_{\text{Sikringsstørrelse}}$$

$$\text{Nettleie} = \text{Energiledd} + \text{Effektledd} + \text{Fastledd}$$

For å tilpasse modellen behøver nettselskapene da kun å fastsette prisen for de ulike leddene:

Ledd	Forklaring
Energipris	Pris for forbrukt energi.
Effektpris _{Abonnert}	Pris for overforbruk. Kan skilles på dag/natt og sommer/vinter.
Effektpris _{Målt effekt}	Pris for forbruk i et døgn som hentes fra tabell basert på høyeste målte effekt i det døgnet. Kan skilles på sommer/vinter.
Fastpris	Fastpris i kroner per år.
kW-pris _{Abonnert effekt}	Pris per kW kunden abonnerer på.
kW-pris _{Sikringsstørrelse}	Pris per kW for størrelse på hovedsikring.

Ved å justere prisingen av disse leddene har nettselskapene mulighet til å oppnå alle de ulike modellene som RME foreslår. Dette kan gjøres ved å sette enkelte ledd til null. Det åpner også opp for muligheten til å kombinere de ulike modellene, og for nettselskapene til å tilpasse en modell som best mulig gjenspeiler kostnadene de har i sine respektive strømnnett.

Å ha en slik standardisert løsning å forholde seg til vil gjøre det enklere for alle parter å forholde seg til tariffene, samtidig som det gir rom for tilpasninger.

Innspill om standardisering av nettleiestruktur (3.6.2.1)

Siden det er forskjeller i hvordan kostnadene fordeler seg i drift og utvikling av strømnettene hos de ulike nettselskapene, deler vi RMEs oppfatning om at det er hensiktsmessig at nettselskapene har valgfriheten til å ta ulike tilnærminger til utforming av nettleien. Samtidig mener vi at denne valgfriheten bør være innenfor et avgrenset område, for å gjøre det lettere både for nettselskapene å velge sin tilnærming, og for å gjøre det lettere for kunder og tredjepartsaktører å holde seg oppdatert på de ulike tariffene som nettselskapene ender opp med.

Vi mener derfor at RME bør komme opp med en standardmodell (f.eks. som vi foreslår over i tilbakemeldingen på 3.5.2.1). Det gir både valgfrihet og standardisering på én gang.

Når det gjelder de eksisterende forslagene til modeller fra RME, har vi noen tanker og innspill til de ulike modellene. Vi mener blant annet at effektleddet er særdeles viktig, og bør være obligatorisk. Dette utdyper vi nedenfor i svaret på 3.6.5.3.

Videre mener vi at sikringsbasert tariff ikke bør kunne stå alene, men at den heller bør komme som et lite ledd i kombinasjon med andre ledd som tar utgangspunkt i abonnert eller målt effekt. Det er flere grunner til dette. For det første er det dyrt og tungvint for kunder å endre sin sikringsstørrelse. Vi ser heller ikke på det som en god løsning at kunder skal måtte forsøke å holde hovedsikringen så lav som mulig, og risikere å overskride den.

Størrelsen på hovedsikringen gjenspeiler heller ikke belastningen kunden faktisk påfører strømnettet, men vi anerkjenner at det vil legge en føring for hvordan nettselskapet må dimensjonere og planlegge utviklingen av strømnettet, og derfor foreslår vi ikke å fjerne

sikringsbasert tariff, men foreslår heller at den kan være med som et mindre ledd i en mer sammensatt tariff.

Tidsdifferensiering

Når det kommer til tidsdifferensiering er det viktig å skille mellom energiledd og effektledd. Konsekvensen av å tidsdifferensiere de to har ulike utfall.

Tidsdifferensiering på energiledd

Siden energileddet settes lik nettets marginaltapskostnad, tenker vi at denne er mer eller mindre konstant, og at dette leddet derfor ikke bør variere tidsmessig. Det kan imidlertid åpnes opp for en tidsdifferensiering mellom vinter og sommer dersom det er store forskjeller i marginaltapskostnaden i de forskjellige årstidene, som referert til i RMEs avsnitt under 3.6.5.1

“... nettselskapene som et minimum skal differensiere marginaltapskostnaden i energileddet mellom sommer og vinter, for å bidra til at tidsdifferensierte marginaltapssatser reflekterer kostnadsstrukturen i nettet. ”

Tidsdifferensiering på energiledd på timebasis ser vi på som lite hensiktsmessig, i tråd med RMEs avsnitt under 3.6.5.2.

“Energiledd som varierer fra time til time over døgnet, vil gi kundene økonomisk insentiv til å flytte forbruk mellom timer. Ved automatisk styring av laster, vil også forholdsvis små prisvariasjoner mellom timer, kunne gi store lastendringer. Store lastendringer i timeskift kan være en ulempe for nettet. Nettselskapene bør analysere dette grundig før de eventuelt innfører tidsdifferensierte energiledd.”

Tidsdifferensiering på effektledd

Tidsdifferensiering på effektledd stiller vi oss positive til. Vi ser på det som hensiktsmessig å differensiere mellom sommer og vinter. Tidsdifferensiering på timebasis (natt/dag) er også ok, men det må da kunne etterprøves at det er basert på den faktiske belastningen på nettet, da denne kan endre seg over tid.

Generelt tenker vi at det ikke finnes noe fasit for hvilken nettleiestruktur som er best. Hva som egner seg som nettsleiestruktur vil også endre seg over tid, i tråd med utvikling og adaptasjon av ny teknologi. Ved å velge en modell for tariffen som gir rom for endringer, har man mulighet til å tilpasse parametrene, og justere disse i takt med utviklingen og endringer i folks generelle strømforbruk.

Innspill til om det skal være plikt til å ha et påslag på energileddet for å jevne ut effekttopper (3.6.5.3)

I § 13-1 e) er det foreslått at endringen i nettleien skal sørge for at tariffene tilpasses kostnadsstrukturen i nettet. Når om lag 90 % av kostnadene er relatert til kapasiteten i og drift av nettet, mener vi det ikke kan oppnås uten å inkludere et effektledd (i form av påslag på energileddet og eventuelt abonnement).

Som RME poengterer, favner mange nettselskap etter hvert store geografiske områder, noe som kan gjøre det vanskelig å tilpasse en modell som gjenspeiler den lokale kostnadsstrukturen. Likevel mener vi at det ikke er en god nok grunn til å kunne sløyfe effektleddet, da det vil fjerne et av de viktigste formålene med endringen. Uten det vil ikke brukerne kunne motiveres til å bruke nettet på en mer gunstig måte, både økonomisk og miljømessig.

Vi foreslår derfor å gjøre effektleddet obligatorisk, men samtidig la hvert enkelt nettselskap fastsette prisen på dette. Slik vil alle brukere få muligheten til å hente ut en gevinst ved å justere sitt effektuttak. Det forutsetter naturligvis at effektleddet ikke kan prises under en nedre grense, for om det skulle bli for lavt, vil insentivene for brukerne forsvinne, og endringen i nettleien oppnår ikke det den var tiltenkt.

Dersom det senere viser seg at effektleddet oppleves vanskelig å prise, eller urettferdig for brukerne på grunn av geografiske variasjoner, mener vi RME heller kan se på å gjennomføre en endring på daværende tidspunkt, som for eksempel åpner opp for at nettselskapene kan differensiere effektleddet på geografiske områder.

Innspill om avregningsgrunnlaget (3.6.7.1)

Vi deler RMEs oppfatning om at én avregningstime per døgn er hensiktsmessig for alle kunder dersom nettselskapet benytter målt effekt. Hvorvidt det bør åpnes for å gjøre unntak for enkelte kundegrupper, avhenger sterkt av hvilke kundegrupper det gjelder. Vår oppfatning er at det ikke må åpnes for unntak for husholdningskunder eller fritidsboliger, da det vil være vanskelig for disse å forholde seg til, i tillegg til at det vil komplisere tariffen. Når det gjelder næringskunder har vi ingen videre innspill.

Innspill til overgangsbestemmelsen for energileddet (3.7.3.3)

Som RME selv påpeker i avsnitt 4.2.1.1, vil endringen i nettleien føre til at de aller fleste kunder vil få en nettleie som i kroner er omtrent lik som i dag. Den foreslåtte endringen skal blant annet tilpasse nettleien til kostnadsstrukturen i strømmettet, gi brukerne tydeligere insentiver til effektiv bruk av nettkapasiteten, og gi en rimelig fordeling av kostnaden mellom brukerne. I praksis betyr det at brukerne kan fortsette som før uten å merke noe, men det som er nytt er at de nå kan redusere nettleien sin ved å endre sitt effektforbruk, uten å senke sin energibruk.

Siden dette angår alle brukere og endringen både vil gi en mer rettferdig fordeling av kostnadene i strømmettet, i tillegg til å insentivere for mer effektiv bruk av strømmettet, mener vi at konsekvensene for flertallet må veie tyngre enn de økonomiske fordelene til enkelte grupper. Derfor er en kortere innfasing på 3 år mer hensiktsmessig, da det gir tydelige signaler til brukerne om at det er mulig å bruke nettet på en bedre måte, og samtidig spare penger.

Vi mener det vil gi en større gevinst, både økonomisk og miljømessig, å opplyse folk på en god måte om endringen og hvordan de kan spare penger på den, heller enn å innføre endringen i det skjulte over veldig mange år. Som et minimum mener vi at brukere bør kunne be om å bli fakturert med den nye nettleien når de ser at de kan spare penger på det, og i tillegg betale for en mer rettferdig del av sine kostnader for bruk og drift av strømmettet. Ved en gradvis innføring vil nettselskapene uansett måtte ha det tekniske på plass for den nye nettleien, og den årlige endringen vil kun være en justering av de ulike parametrene i den nye modellen.

For å lette overgangen og innføringen for alle involverte parter, foreslår vi at RME ser på hvordan de kan gi nettselskapene insentiver til å komme tidlig i gang med å implementere og utprøve nettleie med effektledd på sine kunder. Dersom noen nettselskap får samlet inn

denne erfaringen tidlig, vil det bidra til å gjøre overgangen enkel og forståelig for kundene i andre nettselskap. Vi anser det også som den beste måten å komme frem til en god modell for nettleie på, altså ved å få nettselskapene til å teste varianter av modellene på sine kunder og samle inn data. Man kommer kun et stykke på vei ved å diskutere fordelene og ulempene med de ulike modellene uten å faktisk teste dem ut.

Oppsummering

Hark Technologies ser på det som viktig å så snart som mulig innføre tariff basert på effektprising, for å sørge for at kundene blir fakturert på en måte som i størst mulig grad reflekterer kostnadsstrukturen i nettet (§ 13-1 e). Dette tror vi ikke er mulig uten å inkludere et effektledd, og vi anbefaler å basere effektleddet på abonnert effekt eller målt effekt.

For å sørge for en effektiv og trygg innføring av de nye tariffene, anbefaler vi at det settes en ramme av RME for utforming av tariffene som nettselskapene kan operere innenfor. Det kan for eksempel gjøres ved å definere en standardmodell som nettselskapene kan tilpasse. En slik standardisering vil gjøre det enklere for nettselskapet å komme frem til en modell som passer til deres nett, og enkelt for andre parter å forholde seg til de forskjellige modellene som velges av nettselskapene. Så lenge nettselskapene følger rammen satt av RME mener vi det bør være fritt for nettselskapet hvordan de utformer sin tariff.

Alle tariff må kunne legges inn i et standardisert API for å gjøre det enkelt for andre å hente ut tariff-informasjon. Modellen valgt av RME sammen med API-løsningen vil sette rammene for nettselskapene. Vi har tidligere i innspillet gitt et eksempel på hvordan en standardisert modell kan legges opp. Elhub sees på som et egnet sted for innsamling av tariffinformasjonen, på grunn av den allerede etablerte rollen Elhub har fått.

For å lette overgangen og innføringen for alle involverte parter, foreslår vi at RME ser på hvordan de kan gi nettselskapene insentiver til å komme tidlig i gang med å implementere og utprøve nettleie med effektledd på sine kunder.

Avslutningvis vil vi poengtere at endringen som gjøres på nettleien nå ikke må være den perfekte nettleien som vil gjelde for alltid, og at det er viktigere å komme i gang med en mer rettferdig fordeling av kostnadene slik at man kan lære, og eventuelt gjøre en ny justering av nettleien senere basert på det man har lært.

Med vennlig hilsen
Hark Technologies AS

Joar Gunnarsjaa Harkestad
Daglig leder

Ørjan Svendsen
Produktansvarlig